

УДК 7.01:008:79

DOI 10.32461/2226-3209.2.2026.362187

Цитування:

Станіславська К. І. Перформативність як принцип сучасної видовищної культури: трансформації сценічних мистецтв. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2026. № 2. С. 27–33.

Станіславська Катерина Ігорівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного виховання Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого
<https://orcid.org/0000-0002-9026-6085>
k.stanislavska@knuikt.edu.ua

Stanislavska K. (2026). Performativity as a Principle of Contemporary Spectacular Culture: Transformations of the Performative Arts. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 27–33 [in Ukrainian].

ПЕРФОРМАТИВНІСТЬ ЯК ПРИНЦИП СУЧАСНОЇ ВИДОВИЩНОЇ КУЛЬТУРИ: ТРАНСФОРМАЦІЇ СЦЕНІЧНИХ МИСТЕЦТВ

Мета дослідження – з'ясувати роль перформативності як принципу організації сучасної видовищної культури та простежити її прояви у трансформаціях сценічних мистецтв. **Методологія дослідження:** застосовано міждисциплінарний підхід, що поєднує культурологічний, мистецтвознавчий і соціокультурний аналіз. Використано методи: теоретичний аналіз наукових джерел і літератури з проблематики перформативності; історико-типологічний метод для відстеження трансформацій форм і жанрів; порівняльний аналіз традиційних і сучасних сценічних практик; системний підхід для розгляду різних видів сценічного мистецтва як взаємопов'язаних складників перформативної культури. **Наукова новизна** полягає в інтерпретації перформативності як принципу, що структурує сучасну видовищну культуру та зумовлює трансформації різних форм сценічного мистецтва. Запропоновано узагальнений підхід до розгляду театру, танцю, естради, цирку і перформансу як взаємопов'язаних проявів перформативної культури. **Висновки.** Перформативність у сучасній видовищній культурі постає як визначальний принцип організації художньої дії, що зміщує акцент із репрезентації на подієвість, процесуальність і взаємодію. Сценічні мистецтва демонструють тенденцію до гібридизації, медіатизації та розширення комунікації з глядачем, що формує нові моделі художнього досвіду. Театр, танець, естрада, цирк і перформанс функціонують у спільному культурному полі, де перформативність забезпечує їхню динаміку, відкритість і здатність продукувати нові культурні смисли.

Ключові слова: перформативність, сучасна видовищна культура, сценічні мистецтва, перформативні мистецтва, театр, танець, естрада, цирк, перформанс.

Stanislavska Kateryna, Doctor of Study of Art, Professor, Professor of the Musical Education Department, Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi Theatre, Cinema and Television University

Performativity as a Principle of Contemporary Spectacular Culture: Transformations of the Performative Arts

The purpose of the study is to clarify the role of performativity as a principle of organising modern performing culture and to trace its manifestations in the transformations of performing arts. **The research methodology:** an interdisciplinary approach was applied, combining culturological, art history and socio-cultural analysis. The methods used were: theoretical analysis of scientific sources and literature on the issue of performativity; historical-typological method for tracking transformations of forms and genres; comparative analysis of traditional and modern stage practices; a systematic approach for considering different types of stage art as interconnected components of performative culture. **The scientific novelty** lies in the interpretation of performativity as a principle that structures modern spectacular culture and determines the transformations of various forms of stage art. A generalised approach to considering theatre, dance, variety, circus and performance as interconnected manifestations of performative culture is proposed. **Conclusion.** Performativity in modern spectacular culture appears as a defining principle of organising artistic action, which shifts the emphasis from representation to eventfulness, processivity and interaction. Stage arts demonstrate a tendency towards hybridisation, mediatisation and expansion of communication with the viewer, which forms new models of artistic experience. Theatre, dance, pop, circus and performance function in a common cultural field, where performativity provides their dynamics, openness and ability to produce new cultural meanings.

Keywords: performativity, contemporary spectacular culture, stage arts, performative arts, theatre, dance, variety art, circus, performance.

Актуальність теми дослідження. Сучасна культурна ситуація дедалі частіше осмислюється як культура події, присутності та дії і характеризується стрімкою трансформацією традиційних видів мистецтва під впливом глобалізаційних процесів і цифрових технологій. У цьому контексті перформативні мистецтва — театр, танець, естрада, цирк, перформанс — зазнають істотних змін у своїй формі, змісті та взаємодії з глядачем, постаючи не лише як сукупність окремих художніх практик, а як симптом глибинних зрушень у способах художнього мислення, комунікації та сприйняття. Ці трансформації проявляються у гібридизації жанрів, медіатизації, інтерактивності та експериментальності, що потребує нових методологічних підходів для їхнього осмислення.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі перформативності в суспільному та медійному просторі, зміною статусу глядача від пасивного спостерігача до активного учасника події, а також інтеграцією сценічних практик у цифрове середовище.

Подібне дослідження є важливим не лише для мистецтвознавства та культурології — воно може стати в пригоді і в освітянській сфері, зважаючи на впровадження спеціальності В6 «Перформативні мистецтва», оскільки дозволяє сформувати цілісне розуміння явищ театру, танцю, естради, цирку та перформансу в сучасній культурі, окреслити їхню роль у формуванні культурних сенсів та соціальних практик.

Отже, проблема комплексного осмислення трансформацій перформативних мистецтв у контексті сучасної видовищної культури є актуальною, своєчасною та науково значущою, а її дослідження відкриває перспективи для розвитку теоретичних підходів, методології та практики мистецтвознавчих студій.

Аналіз досліджень і публікацій. Активний розвиток перформативних мистецтв у сучасній Україні та світі стимулює наукові розвідки в цій царині. Українські вчені досліджують окремі аспекти традиційних і новітніх художніх практик, перформансу й перформативності, проте комплексні міждисциплінарні дослідження, які б охоплювали всі види перформативних мистецтв як єдине явище у контексті видовищної культури, наразі перебувають у статусі «потенційно перспективних».

Утім варто відзначити окремі публікації останнього десятиліття і їхній внесок у

визначену тему як знаних вчених, так і молодих науковців.

У праці докторки мистецтвознавства Марини Гринишиної [7] досліджується сценічний перформанс як феномен сучасної культури в контексті трансформації гуманітарного знання. Авторка розглядає перформанс не лише як мистецьку практику, а як методологічну модель осмислення культурних процесів, що поєднує естетичний, антропологічний і комунікативний виміри. Аналізується становлення *performance studies* як міждисциплінарного напрямку, що інтегрує театрознавство, культурологію, філософію, соціологію та медіадослідження. Особливу увагу приділено зміщенню акцентів із текстоцентричної парадигми до подієвої, тілесної та процесуальної природи культурних практик. Сценічний перформанс інтерпретується як форма виробництва смислів, що актуалізує присутність, взаємодію та співучасть глядача.

У статті докторки мистецтвознавства Руслани Безуглої [1] здійснено теоретичний аналіз поняття «перформанс» у сучасному гуманітарному та мистецтвознавчому дискурсі. Авторка простежує еволюцію інтерпретацій перформансу – від вузького розуміння як художньої практики авангардного мистецтва ХХ століття до ширшого трактування як міждисциплінарного культурного феномена. Розглянуто підходи зарубіжних і українських дослідників до визначення перформансу. Особливу увагу приділено термінологічній невизначеності та полісемантичності поняття, а також розмежуванню перформансу як мистецької форми й перформативності як культурної властивості дії. Науковиця влучно зазначає: «Дослідження перформансу та перформативних практик дає змогу простежити, як у структурі художньої культури різноманітні види комунікації пов'язані між собою, а також як співвідносяться в сучасній культурі та мистецтві зрима, мислима та несвідоме» [1, 18].

Український дослідник сучасного мистецтва, кандидат мистецтвознавства Гліб Вишеславський [2] здійснює історико-мистецтвознавчий аналіз розвитку перформансу від 1950-х до 2010-х років у контексті світових і українських художніх процесів. Автор простежує еволюцію перформансу від експериментальних авангардних практик і акціонізму до гібридних форм, інтегрованих у сучасний арт-простір і медіакультуру. Особлива увага приділяється

плинності жанрових меж, взаємодії перформансу з театром, візуальним мистецтвом, інсталяцією, відеоартом та соціальними практиками. Перформанс розглядається як динамічний, відкритий феномен, що реагує на соціокультурні трансформації та змінює власні засоби вираження залежно від історичного контексту.

Цікавий аспект теми розкриває кандидатка мистецтвознавства Катерина Юдова-Романова [8], досліджуючи інклюзивні практики у сфері сценічного та перформативного мистецтва в контексті програмної діяльності Українського культурного фонду. Авторка аналізує механізми підтримки інклюзивних мистецьких проєктів, підкреслюючи роль інклюзивного перформативного мистецтва як засобу соціальної інтеграції, подолання стигматизації та трансформації уявлень про тілесність і норму в сучасній культурі.

У дослідженні Микити Стаценка [5] розглядаються трансформації перформативних практик у масових формах культури з огляду на цифровізацію, соціальні медіа та зміни глядацького досвіду. Автор підкреслює, що перформанс все частіше переходить із традиційних сценічних практик у формат гібридних подій (стріми, флешмоби, віртуальні події), які стають інструментом комунікації та ідентичності у сучасному культурному полі.

Ірина Яцик [6] аналізує розвиток перформативних практик у творчості українських митців кінця ХХ – початку ХХІ століття в контексті соціокультурних трансформацій пострадянського періоду. Авторка простежує становлення перформансу як форми художнього висловлювання, що поєднує елементи театру, візуального мистецтва, акціонізму та медіапрактик. Перформативні практики розглядаються як засіб рефлексії над історичною пам'яттю, політичними процесами та культурною самоідентифікацією.

Публікація Івана Рябчя [4] досліджує філософське осмислення перформативного потенціалу, розглядаючи не лише театральний акт, а й глибші культурні й онтологічні аспекти перформативної дії, зокрема відмінності західної і східної ментальності: «У західній традиції перформанс часто пов'язаний з ідеєю вистави й видовища, де акцент робиться на глядача, наратив та ілюзію. Перформанс часто постає як індивідуалістичний жест, що підкреслює авторську експресію, критику соціальних норм чи експеримент із формою. У східній традиції,

навпаки, перформативність і перформанс тісно пов'язані з ритуалом, колективністю й гармонією з природою чи космосом. <...> Таким чином, західний підхід підкреслює новаторство й автономію, а східний – сакральність, повторюваність і зв'язок з універсальним» [4, 306].

Тож, відзначаємо, що існує значний потенціал для досліджень, спрямованих на синтез знань про перформативні мистецтва як цілісну систему, що включає театр, танець, естраду, цирк та перформанс, та їхнє функціонування і трансформації у сучасній видовищній культурі. Цей підхід дозволяє не лише систематизувати існуючі знання, а й окреслити нові методологічні горизонти для міждисциплінарних студій перформативності.

Зважаючи на викладене, мета статті – з'ясувати роль перформативності як принципу організації сучасної видовищної культури та простежити її прояви у трансформаціях сценічних мистецтв. Завдання дослідження полягають у аналізі поняття перформативності, визначенні особливостей видовищної культури як середовища функціонування сценічних мистецтв, а також у виявленні трансформацій перформативних практик цифрової доби.

Виклад основного матеріалу. Поняття перформативності має міждисциплінарне походження і пов'язане з філософією мови, соціальною теорією та мистецтвознавством. У культурологічному контексті перформативність означає не репрезентацію дії, а саму дію як акт, що відбувається тут і тепер та створює смисл у момент здійснення. На відміну від репрезентативної логіки, зорієнтованої на відтворення вже наявного змісту, перформативність акцентує увагу на безпосередній присутності виконавця й глядача, подієвості та процесуальності. У видовищній культурі перформативність виходить за межі традиційних сценічних форм, охоплюючи як інституціоналізовані (театр, цирк, естрада), так і експериментальні практики (перформанс, гепенінг, міжжанрові дійства).

Як поняття перформативність у культурологічному вимірі означає здатність дії породжувати реальність — художню, соціальну або символічну — у процесі свого здійснення. У цьому смислі перформативність не зводиться до окремого жанру чи виду мистецтва, а постає універсальним принципом організації сучасної культури, зокрема її видовищних форм.

Як властивість мистецької практики перформативність проявляється у процесуальності, тілесній присутності виконавця та відкритості результату. Художній твір у перформативних мистецтвах не існує як завершений об'єкт, а реалізується як подія, що відбувається щоразу по-новому і залежить від конкретного контексту, простору та взаємодії з глядачем. Саме ця залежність від ситуації надає перформативному мистецтву характеру унікальності та неповторності.

У контексті сучасної видовищної культури перформативність набуває особливого значення, оскільки протиставляє медіатизованій відтворюваності принцип живої присутності. Навіть у взаємодії з екранними та цифровими технологіями перформативна дія зберігає акцент на тут-і-тепер, на тілесному досвіді та безпосередньому контакті між учасниками події. Перформативні мистецтва не зосереджені на стабільному художньому творі як завершеному об'єкті. Їхня сутність полягає у процесуальності, тілесній присутності виконавця та взаємодії з глядачем. Саме тому кордони між театром, танцем, перформансом і візуальним мистецтвом у перформативних практиках стають умовними й рухомими.

Відтак перформативні мистецтва доцільно розглядати як наджанрову категорію, що охоплює різноманітні практики — від традиційного театру до сучасного танцю, фізичного театру, гібридних сценічних форм, акціонізму.

Сучасна видовищна культура формується в умовах домінування медіа, екранних технологій та інформаційної надлишковості. Видовище перестає бути винятково театральною або святковою подією і набуває повсякденного характеру, проникаючи в різні сфери соціального життя. У цьому контексті перформативні мистецтва органічно вписуються у логіку видовищності, водночас проблематизуючи її. Оскільки однією з ключових ознак сучасної видовищної культури є гібридизація мистецьких форм, перформативні практики активно взаємодіють з відео, цифровими технологіями, музикою та візуальними образами, створюючи багаторівневі художні структури.

Перформативні мистецтва демонструють відхід від репрезентативної моделі театру, заснованої на ілюзії та наративі, до подієвості як основного принципу. Художній акт дедалі частіше відбувається поза традиційною сценою — у публічному просторі, індустріальних локаціях або цифровому

середовищі. Такі просторові трансформації зумовлюють зміну сприйняття мистецтва та способів взаємодії між виконавцем і глядачем. Так, тіло виконавця постає як центральний медіум, а присутність — як основна умова художнього досвіду. Глядач у перформативних практиках перестає бути пасивним спостерігачем. Йому відводиться роль співучасника події, що може передбачати фізичну присутність, емоційну залученість або навіть безпосередню участь у дії. Таким чином, перформативне мистецтво актуалізує досвід співприсутності та колективного переживання. Влучно пише Галина Меднікова: «Перформативне мистецтво передбачає активне залучення всієї суб'єктно-тілесної природи митця в художньому процесі та безпосереднє переживання глядачами самого процесу творчості як катарсичного акту, у якому переформовуються ціннісні настанови, долається колективний травматичний досвід» [3, 194].

У сучасній культурі перформативні мистецтва виконують функцію специфічного механізму комунікації, що виходить за межі вербального висловлювання. Через тілесні дії, жести, ритм і просторові взаємодії перформативні практики здатні актуалізувати соціальні, політичні та ідентифікаційні проблеми. Перформанс часто постає як форма критичного осмислення реальності та водночас як метакоментар до самої культури.

Завдяки відкритості інтерпретацій та смислів перформативні мистецтва створюють новий простір для діалогу між митцем і глядачем. Така комунікативна модель відповідає логіці сучасної видовищної культури, у якій значення не задається однозначно, а формується в процесі взаємодії. Розглянемо ці властивості на прикладі окремих перформативних мистецтв.

Театр у контексті сучасної видовищної культури зазнає суттєвих трансформацій, пов'язаних із переосмисленням його естетичних засад, функцій і способів комунікації з глядачем. Дедалі частіше театр відходить від літературоцентричної моделі, у якій драматичний текст визначав структуру вистави, на користь перформативних стратегій, заснованих на тілесності, візуальності, ритмі та просторовій організації дії. Це зумовлює зближення театру з танцем і хореографічними практиками, що особливо помітно у фізичному театрі, пластичній драмі. Внаслідок цього театральна подія постає не як репрезентація зафіксованого змісту, а як

процес, що розгортається у взаємодії між виконавцями та аудиторією.

Також театр активно інтегрує цифрові технології: онлайн-трансляції вистав, гібридні формати (офлайн + стрімінг), використання відеомепінгу, інтерактивних платформ. Після пандемічного періоду цифровий театр перестав бути вимушеним явищем і став повноцінним напрямом розвитку. З'являються мультимедійні постановки, де сценічна дія взаємодіє з екранною реальністю, а сценографія часто створюється за допомогою цифрових засобів. Тобто, перформативність театру посилюється через: інтерактивність (глядач впливає на перебіг дії онлайн); ефект присутності в мережі (подія відбувається одночасно в кількох просторах); розширення комунікації через чати, соціальні мережі, постдраматичні формати. Театральна дія стає подією не лише сцени, а й цифрової платформи, де глядач набуває статусу співучасника.

Танець у межах перформативних мистецтв функціонує як автономна та водночас інтегрована форма, здатна поєднувати абстрактну хореографію, наративні елементи та перформативний жест. У сучасній культурі танець виходить за межі традиційного хореографічного канону, активно інтегруючи елементи театральної драматургії, перформансу, голосу та мультимедійних засобів. Тілесний рух дедалі частіше функціонує не лише як естетична форма, а як спосіб мислення і висловлювання, здатний передавати складні культурні, соціальні та екзистенційні смисли. Важливим є розгляд танцю не лише як хореографічного мистецтва, а як універсального інструменту сценічної дії, спільного для театру, естради й цирку.

Сучасний танець активно освоює відеоформати, онлайн-проекти, соціальні мережі. Поширеним явищем стали хореографічні флешмоби (артмоби), де танець переходить від локальної сцени до глобальнішого простору, а танцювальний рух стає актом комунікації та ідентифікації.

Естрадне мистецтво посідає особливе місце у структурі перформативних мистецтв, поєднуючи художню умовність з медіатизацією, цифровізацією, орієнтацією на масову аудиторію. Естрадний виступ дедалі частіше постає як комплексна перформативна подія самопрезентації, що поєднує музику, хореографію, театралізовану дію, світлові та відеоефекти. Естрада перестає бути винятково жанром розважального мистецтва і набуває рис синтетичної сценічної практики.

Виконавець постає не лише як носій музичного / літературного / пластичного матеріалу, а як перформер, що працює з власною присутністю, харизмою та публічним образом. У цьому контексті естрадна практика зближується з перформансом і театром, використовуючи прийоми іронії, саморефлексії та гри з очікуваннями аудиторії.

Естрадне мистецтво набуло зокрема і формату цифрових шоу, онлайн-концертів, інтерактивних трансляцій. Відеокліп і live-stream часто стають важливішими, більш значущими за «живий» виступ: віртуальні артисти, голограми формують нову сценічну реальність. Перформативність естради посилюється через самопрезентацію артиста в соцмережах, безперервну подієвість (постійна онлайн-присутність) та взаємодію з фан-спільнотами. Естрада перетворюється на тривалий перформанс особистості, що відбувається поза межами сцени — у цифровому середовищі.

Сучасний *цирк* у контексті видовищної культури трансформується з традиційного видовищно-розважального мистецтва в складну перформативну форму, що поєднує технічну віртуозність із художньою концептуальністю. Відмова від жорсткої номерної структури та посилення драматургічної цілісності сприяють формуванню циркових вистав, у яких акробатика, жонглювання чи клоунада інтегруються в єдиний художній наратив. Тіло циркового артиста в сучасному контексті постає як межовий простір між ризиком, дисципліною та естетичним висловлюванням. Демонстрація фізичних можливостей поєднується з перформативним жестом, що актуалізує теми крихкості, напруження, довіри та взаємодії. У такий спосіб цирк виходить за межі атракціону й наближається до театру та танцю. Тож циркове мистецтво постає не лише як технічно складна виконавська практика, а як художньо-концептуальна форма, що активно взаємодіє з іншими видами сценічного мистецтва та сучасними культурними трендами.

Цирк сьогодні активно використовує проєкції, світлові технології, мультимедійні декорації. Онлайн-трансляції та промоційні відео стають частиною циркової драматургії. Цифрові ефекти, поєднання тілесної майстерності з ілюзією розширюють можливості циркової видовищності, в результаті циркова дія стає не лише фізичною, а й медіаподією, що розгортається одночасно на арені та на екрані.

Перформанс у сучасній видовищній культурі виконує роль лабораторії художніх експериментів, у межах якої випробовуються нові моделі взаємодії між тілом, простором, часом і глядачем. Його принципова відкритість, процесуальність і відмова від усталених жанрових рамок роблять перформанс важливим чинником оновлення інших видів сценічного мистецтва. «Специфіка перформансу — у персональному спонтанному авторському жесті, що має соціальне і комунікативне значення. Під його впливом змінилося розуміння та режим сприйняття мистецького твору» [2, 77].

Сьогодні перформанс активно інтегрується в театральні постановки, танцювальні проекти, естрадні шоу та циркові вистави, надаючи їм елементів імпровізації, концептуальної гри та критичного висловлювання. Межі між «чистим» перформансом і сценічними формами стають умовними, що відповідає загальній тенденції гібридизації видовищної культури. Перформанс є важливим компонентом формування універсального виконавця, здатного до імпровізації, концептуального мислення та роботи в нестандартних просторових і комунікативних умовах. Крім того, перформанс набуває форм онлайн-акцій, мережових мистецьких подій, цифрових інсталяцій, а окремі події можуть існувати лише в цифровому середовищі. Перформанс стає моделлю сучасної культури загалом, де будь-яка дія може бути публічною та подієвою.

У підсумку бачимо, що всі перформативні мистецтва демонструють спільні тенденції: гібридизацію сцени та екрана; інтерактивність і співучасть; розширення меж події у часі й просторі; перетворення глядача на активного учасника; посилення ролі самопрезентації та мережової комунікації. Тобто перформативність у цьому контексті постає як ключовий механізм функціонування сучасної видовищної культури, де мистецька дія стає формою соціальної взаємодії та виробництва культурних смислів у цифровому середовищі.

Наукова новизна статті полягає в інтерпретації перформативності як принципу організації сучасної видовищної культури, що зумовлює трансформації сценічних мистецтв у контексті медіатизації, цифровізації та гібридизації художніх форм. У роботі здійснено комплексне осмислення театру, танцю, естради, цирку та перформансу як взаємопов'язаних проявів перформативної культури, що функціонують у спільному

комунікативному та подієвому просторі. Виявлено спільні тенденції їхнього розвитку, зокрема посилення процесуальності, інтерактивності, тілесної присутності та розширення меж художньої події у часі й просторі. Запропоновано узагальнений підхід до аналізу сценічних мистецтв через призму перформативності як механізму формування художнього досвіду та виробництва культурних смислів у сучасній видовищній культурі.

Висновки. Дослідження засвідчило, що перформативність виступає одним із визначальних принципів функціонування сучасної видовищної культури, зумовлюючи трансформації сценічних мистецтв та зміну моделей художньої комунікації. У сучасному культурному просторі театр, танець, естрада, цирк і перформанс формують спільне перформативне поле, в межах якого мистецька дія набуває виразно подієвого, процесуального характеру та ґрунтується на тілесній присутності виконавця і безпосередній взаємодії з глядачем.

Умови медіакультури та цифрової комунікації сприяють гібридизації сценічних практик, поєднанню різних жанрових і стилістичних стратегій, активному використанню мультимедійних технологій та інтерактивних форматів. У результаті трансформується сама структура мистецької події: глядач дедалі частіше виступає співучасником або співтворцем художнього процесу, тоді як митці адаптують свої творчі практики до нових комунікативних і медійних середовищ.

У такому контексті перформативність постає не лише як характеристика окремих видів мистецтва, а як загальний культурний принцип, що визначає подієвість, відкритість і комунікативну спрямованість сучасних сценічних форм. Саме вона забезпечує здатність перформативних мистецтв реагувати на соціокультурні зміни, продукувати нові смисли та формувати нові моделі глядацького досвіду.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим аналізом окремих видів сценічного мистецтва у світлі перформативного підходу, а також із вивченням взаємодії перформативних практик із цифровими, екранними та мережевими формами сучасної культури.

Література

1. Безугла Р. Концептуалізація перформансу в науковому дискурсі. *Художня культура. Актуальні*

проблеми. 2020. Вип. 16 (2). С. 18–26. DOI: [https://doi.org/10.31500/1992-5514.16\(2\).2020.217736](https://doi.org/10.31500/1992-5514.16(2).2020.217736).

2. Вишеславський Г. Перформанс в культурі та мистецтві 1950–2010-х років: Плинність форм і змістів. *Сучасне мистецтво*. 2019. Вип. 15. С. 77–102. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.15.2019.185922>.

3. Меднікова Г. Соціально-культурологічні аспекти перформативного мистецтва. *Культурологічний альманах*. 2022. Вип. 4. С. 194–200. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.4.25>.

4. Рябчий І. С. Філософське осмислення перформативного потенціалу театру. *Но. Культурологічний альманах*. 2025. Вип. 2 (14). С. 300–307. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2025.2.36>.

5. Стаценко М. Трансформації перформативних практик у масових формах культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. Вип. 2. С. 188–193. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338926>.

6. Яцик І. Перформативні практики у творчості українських митців (кінець ХХ — початок ХХІ століття). *Художня культура. Актуальні проблеми*. 2021. Вип. 17(2). С. 66–72. DOI: [https://doi.org/10.31500/1992-5514.17\(2\).2021.247966](https://doi.org/10.31500/1992-5514.17(2).2021.247966).

7. Grynshyna M. Stage performance in the system of new humanitarian knowledge. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2021. Вип. 45. С. 167–173. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.45.2021.247389>.

8. Iudova-Romanova K. Inclusive performing arts within Ukrainian cultural foundation work. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*. 2021. Вип. 44. С. 142–149. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.44.2021.235404>.

References

1. Bezuhla, R. (2020). Conceptualisation of performance in scientific discourse. *Khudozhnia kultura. Aktualni problemy*, 16 (2), 18–26 [in Ukrainian].

2. Vysheslavskiy, H. (2019). Performance in Culture and Art 1950–2010s: Fluidity of Forms and Contents. *Suchasne mystetstvo*, 15, 77–102 [in Ukrainian].

3. Miednikova, H. (2022). Socio-cultural aspects of performative art. *Kulturolohichni almanakh*, 4, 194–200 [in Ukrainian].

4. Riabchyi, I. S. (2025). Philosophical Understanding of the Performative Potential of the Theatre. *Но. Kulturolohichni almanakh*, 2 (14), 300–307 [in Ukrainian].

5. Statsenko, M. (2025). Transformations of performative practices in mass forms of culture. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*, 2, 188–193 [in Ukrainian].

6. Yatsyk, I. (2021). Performative practices in the work of Ukrainian artists (late 20th – early 21st centuries). *Khudozhnia kultura. Aktualni problem*, 17(2), 66–72 [in Ukrainian].

7. Grynshyna, M. (2021). Stage performance in the system of new humanitarian knowledge. *Visnyk KNUKiM. Seriiia "Mystetstvoznavstvo"*, 45, 167–173 [in English].

8. Iudova-Romanova, K. (2021). Inclusive performing arts within Ukrainian cultural foundation work. *Visnyk KNUKiM. Seriiia "Mystetstvoznavstvo"*, 44, 142–149 [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.03.2026
Отримано після доопрацювання 06.04.2026
Прийнято до друку 15.04.2026
Опубліковано 26.05.2026